

Причини мовленнєвих порушень у дітей

При нормальному ході мовного розвитку не пізніше, ніж до 5-6 років дитя повинне опанувати правильну вимову всіх звуків мови. Якщо ж цього не відбувається, то така затримка свідчить про наявність якихось особливих причин, що заважають дитині своєчасно опанувати правильну вимову звуків мови. Тут вже доводиться говорити про порушення, дефекти звуковимови, що вимагають спеціальної логопедичної допомоги.

З неправильною вимовою звуків у дітей ми зустрічаємося дуже рано, вже в молодших групах дошкільної установи. Проте там найчастіше спостерігаються тимчасові (фізіологічні) порушення звуковимови.

У міру дозрівання мовного апарату дитини поступово удосконалюється і його звуковимова, все більш і більш наближаючись до зразка мови дорослого. Абсолютно необхідною умовою є правильна, виразна і некваплива мова дорослих людей, що оточують дитину. Це той зразок для наслідування, якому дитя слідує в нелегкому для нього процесі

опанування правильної вимови звуків. Якщо ж такий зразок відсутній, то засвоєнню дітям правильної артикуляції звуків різко важко або навіть стає неможливим. Про це свідчать, наприклад, випадки досить широко поширеною «родинної картавості», яку дитя засвоює, наслідуючи батькам.

Зовсім неприпустимо «сюсюкання» дорослих з дитиною. Тут вона позбавляється не лише правильного зразка для наслідування, але навіть і стимул-реакції для поліпшення своєї звуковимови: адже дорослим подобається його мова, і вони самі наслідують їй!

Причинами патології дитячої мови можуть стати:

Різні несприятливі дії, як у внутрішньому періоді розвитку, так і під час пологів.

Від часу ураження в значній мірі залежить характер аномалії розвитку мозку в цілому. Найбільш важке ураження мозку під

впливом різних шкідливостей (інфекцій, інтоксикацій) зазвичай виникає в період раннього ембріогенезу, наприклад, на 3-4 місяці внутріутробного життя, в період найбільшої диференціації нервових клітин. Залежно від того, які відділи нервової системи найінтенсивніше розвиваються в період впливу того або іншого шкідливого чинника, недорозвинення може стосуватися переважно рухових, сенсорних, мовних або інтелектуальних функцій. Серед причин, зухвале пошкодження або недорозвинення мозку, найбільш частими є інфекції або інтоксикації матері під час вагітності, токсикоз, родова травма, асфіксія - недостатність кисневого постачання мозку, несумісність крові матері і плоду по резус-фактору, захворювання центральної нервової системи. Різні захворювання в перші роки життя дитини. Особливо згубними для розвитку мови є часті інфекційно-вірусні захворювання, менінгоенцефаліт і ранні шлунково-кишкові розлади. Травми черепа, що супроводжуються струсом мозку. Спадкові чинники. Наприклад, природжені дефекти мовного апарату: незрощення верхньої губи, щелепи, м'якого і твердого піднебіння; масивні і короткі під'язикові вуздечки; зміни форми і відносної величини щелеп; патологічне розташування і форми зубів верхньої і нижньої щелеп. Таким чином, велика роль у виникненні мовних порушень, у тому числі і спільного недорозвинення мови, належить генетичним чинникам. У цих випадках мовний дефект може виникнути під впливом навіть незначних несприятливих зовнішніх дій. Куріння під час вагітності, вживання алкоголю. Несприятливі соціально - побутові умови, що приводять до мікросоціальної педагогічної занедбаності, порушенням емоційно-вольової сфери і дефіциту в розвитку мови. Токсикоз вагітності, не залежно від терміну вагітності. Якщо вплив цих чинників поєднується хоч би з нерізко вираженою органічною недостатністю центральної нервової системи або з генетичною схильністю, то порушення мовного розвитку набувають стійкішого характеру і виявляються у вигляді спільного недорозвинення мови.